

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2,
tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro
Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR.521
din data de 17.09.2014

Dosar nr: 369/2014

Petiția nr: 4028 din data de 11.06.2014

Petent: E.T.E.

Reclamat: E.F.P.

Obiect: Jigniri cu referire la cetățenia turcă.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

1.1 E.T.E.

I.2. Numele, domiciliul sau reședința părții reclamate

2.1. E.F.P.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare.

Petentul susține că a dorit întocmirea unui document la biroul notarial al reclamatului și la solicitarea de a respecta termenul promis pentru întocmirea documentului, reclamatul i-a replicat:” **ieși afară băi Al Qaida și du-te la tine în țară**”.

III. Procedura de citare.

1. Petentul a fost citat prin adresa înregistrată cu nr. 4028/13.06.2014, partea reclamată a fost citate prin adresa înregistrată cu nr. 4075/13.06.2014.
2. La termenul de audieri din data de 10.07.2014, petentul a fost prezent, partea reclamată a fost absentă.

IV. Susținerile părților.

Susținerile petentului.

1. Petentul susține că a dorit întocmirea unui document la biroul notarial al reclamatului și la solicitarea de a respecta termenul promis pentru întocmirea documentului, reclamatul i-a replicat:” **ieși afară băi Al Qaida și du-te la tine în țară**”.

2. Petentul susține că s-a deplasat și un echipaj de poliție la solicitarea acestuia, care a fost îndemnată de către reclamat să ia declarație petentului și soției acestuia afară din biroul de notariat.

3. Petentul susține că deși locuiește de 20 de ani în România se consideră foarte "afectat moral și psihic" atât el cât și soția acestuia datorită jignirilor venite din partea reclamatului și „asocierii petentului cu Al Qaida”.

4. În cadrul ședinței de audieri, petentul a susținut faptul că la ora 13.30 s-a prezentat la biroul notarial, unde i s-a promis că se va respecta timpul de 30 minute pentru legalizarea documentelor, până la ora 14, oră la care trebuia să fie prezent la bancă.

Susținerile părților reclamate.

1. Prin punctul de vedere emis și depus la dosar înregistrat cu nr. 4406/25.06.2014, reclamatul susține faptul că, petentul încearcă să schimbe natura unui conflict creat de acesta, pentru care petentul se află în atenția altor autorități ale statului.

2. Deși petentul nu era parte în actul notarial solicitat, nu se poate considera discriminat având în vedere faptul că nu a apelat la serviciile biroului notarial ci doar însoțea o altă persoană încercând să vorbească în numele acesteia, situație ce excede cadrului legal în materie de acte notariale, ce presupune prezența personală a solicitantului în fața notarului public, asigurarea confidențialității actului notarial.

3. Reclamatul susține că nu a refuzat niciodată îndeplinirea unui act notarial pe criterii de cetățenie, etnie, apartenență la minorități etnice sau alte criterii prevăzute de O.G 137/2000, republicată.

V. Motivele de fapt și de drept.

1. **În fapt**, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), reține că este sesizat un posibil comportament discriminatoriu, individualizat prin afirmații jignitoare cu referire la cetățenia turcă a petentului

2. Colegiul Director reține că aspectele sesizate au în vedere raportul existent între părți, afirmația reclamatului: **” ieși afară băi Al Qaida și du-te la tine în țară”**.

3. **În drept**, Colegiul Director reține dispozițiile **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, care la **art.14** dispune că *”Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”*.

4. **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, care la **art.1** dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** *”Exercitarea oricarui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”* și **paragraful 2**

"Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1".

5. Pornind de la definiția generală a discriminării, art.2 alin.1 din ordonanță, **discriminarea directă**, pentru a reține existența unei fapte de discriminare, trebuie îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții: *Existența unui **tratament diferențiat** manifestat prin orice deosebire, excludere, restricție sau preferință; Existența unui **criteriu de discriminare**, conform criteriilor reținute de art.2 alin.1; **Tratamentul diferențiat să aibe ca scop sau efect** restrângerea, înlăturarea recunoașterii sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege; Existența unor persoane sau **situații aflate în poziții comparabile**, conform art.1 alin.3 din ordonanță; Existența unei **legături de cauzalitate** între tratamentul diferențiat și criteriul de discriminare.*

6. Astfel, o faptă poate fi considerată discriminatorie, dacă aduce atingere unui drept, oricare dintre cele prevăzute și garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională, **dupa cum dispune și O.G. 137/2000, care la art.1 alin.2** prevede că *"Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării, sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi:*"; **art.2 alin.1** *"..... restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege,*", precum și **Protocolul nr.12** la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art.1 alin.1 *"Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege,*".

7. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin art.2 alin.1 din O.G. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite, cumulativ, elementele constitutive ale art.2. Pentru a ne afla în domeniul de aplicare al art.2 alin.1, deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute la articolul în cauză, deasemenea trebuind să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat mai sus. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare, trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

8. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul unei petiții este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează, în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art.2 din ordonanță, cuprins în Capitolul I – Principii și definiții, și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și

sanctionate contravențional în Capitolul II – Dispoziții Speciale, secțiunea I-VI din Ordonanță.

9. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 din Ordonanță, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentei, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței ori exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

10. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art.2 din ordonanță, comportamentul în speța atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor de contravenționale prevăzute și sanctionate de O.G.137/2000.

11. În soluționarea cauzei, Colegiul Director, relativ al probatoriul aferent spețelor adresate spre soluționare, se raportează la cauza Coleman vs. Attridge Law, Steve Law, cât și la cauza Centrum Voor Gelijkheid van Kansen en Voor Racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, acolo unde Curtea Europeană de Justiție a arătat că, **potrivit principiului inversării sarcinii probei**, revine reclamantului (nn petentului) sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise. Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină părților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, părțile ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding vs. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

12. În mod similar, potrivit **art.20 alin.6 din O.G. 137/2000**, republicată, „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea, îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare”. Simpla analiză a textului mai sus prezentat, ne duce la constatarea faptului că articolul în speță prezintă două situații/teze, ce sunt într-o strânsă relație, respectiv **prezumția simplă** de discriminare ce rezultă din depunerea unei petiții și a unui probatoriu minim, și, pe de altă parte, teza a II a art.20 alin 6, prevede obligația de **răsturnare a sarcini probei**, ce incumbă părții reclamate, respectiv de a dovedi, prin orice mijloc de probă, că cele prezentate în

petiția introductivă de procedură în fața CNCD, nu sunt fapte de discriminare sau că acestea au o justificare obiectivă.

13. În ce privește aceste două principii stabilite pe cale jurisprudențială, Colegiul reține că petentul depune minimumul de probatoriu, aferent cauzei (relativ la afirmație), respectiv o singură declarație de martor care confirmă aspectele ce privesc afirmația sesizată prin petiție.

14. Se reține la dosarul în cauză o declarație de martor a doamnei E.S.C., soția petentului care susține că afirmația pentru care a fost formulată petiția.

15. La dosarul în cauză există un raport de investigații din care reiese faptul că nu există înregistrări video-audio ale conflictului din data de 06.06.2014 deoarece dispozitivul de înregistrare este stricat de câțiva ani (este păstrat pentru a descuraja manifestările necivilizate ale clienților);

Din Registrul actelor notariale ale notariatului (care conține evidența actelor notariale solicitate în data de 06.06.2014 precum și datele de identificare ale solicitanților respectivelor acte) nu se poate stabili care dintre persoanele programate în data de 06.06.2014 se aflau în incinta biroului notarial la momentul desfășurării conflictului;

Din verificările efectuate de agenții de poliție ai Secției 7 a rezultat că la momentul sosirii dumnealor în sediul Societății Notariale "Lux et Justitia" persoanele prezente erau angajați ai biroului.

16. Cu privire la probatoriu, Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor dispune la art.68 că *În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice, și la art.72 că Petentul, respectiv persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.*

17. În ce privește probatoriul administrat în cauză, Colegiul Director al CNCD se raportează la condițiile generale ce privesc admisibilitatea probelor. Prin urmare, oric mijloc de probă, pentru a fi admisibil trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

➤ proba să fie **legala**, deci să nu fie oprită de legea materială sau procesuală;

➤ proba să fie **verosimila**, adică să nu contravină legilor naturii, să nu tindă la dovedirea unor fapte imposibile, ci a unor fapte reale, demne de a fi crezute;

➤ proba este **pertinenta**, adică dacă are legătură cu obiectul procesului;

➤ proba este **concludenta**, adică dacă poartă asupra unor împrejurări care sunt de natură să ducă la rezolvarea cauzei respective.

18. Dacă în ce privește primele trei condiții, nu sunt chestiuni de discutat, Colegiul Director analizând concludența probelor consideră că **probatoriul administrat în cauză nu este suficient** de concludent pentru a stabili, în concret faptul că reclamatul, în cadrul raporturilor dintre cele două părți, a folosit sau nu afirmația ce face obiectul prezentei cauze.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Cu privire la faptele sesizate, nu sunt probe suficiente care să ateste cele susținute, potrivit O.G. nr.137/2000, republicată și actualizată.
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita.

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA-Membru

LAZĂR MARIA - Membru

ANAMARIA PANFILE - Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA - Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Hotărâre redactată de către:

Vasile Alexandru Vasile – Membru Colegiul Director al CNCD

Vasile Daniel – Asistent Colegiul Director al CNCD

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ,** constituie de drept titlu executoriu.